

Vergroot de hokruimte om de groei en het welzijn van varkens te verbeteren

TOEPASBAARHEID

Thema/Trefwoorden

Omgevingskwaliteit, Welzijn, Gezondheid, Varken

Context

Verbetering van het welzijn

Geografische dekking

Wereldwijd

Benodigde tijd

Beperkt

Impactperiode

Gehele productieperiode

Apparatuur

Geen

Meest passend in

Conventionele veehouderij, maar toepasbaar in alle systemen

Probleem

In de conventionele varkenshouderij leidt een standaardruimte van 0,65 m² per varken tot overvolle hokken, vooral in de laatste weken van de vleesvarkensperiode. Dit leidt tot diverse gedragsproblemen, waaronder verstoorde slaap- en eetpatronen, meer verplaatsing, staartbijten en agressie. Naast een verminderd dierenwelzijn kunnen deze problemen ook van invloed zijn op de voeropname, de stalhygiëne en de verspreiding van ziekten, wat uiteindelijk de gezondheid en productiviteit van de varkens beïnvloedt.

Oplossing

Door het aantal varkens in vleesvarkensstallen te verminderen, kunnen gedrags- en fysiologische problemen worden voorkomen. Dit verbetert het welzijn, de gezondheid en de groei van de varkens.

Voordelen

Met meer ruimte kunnen varkens de functionele delen van de stal benutten: ze kunnen op de vaste vloer rusten, hebben betere toegang tot de voerbak en houden de stal schoon. Met minder varkens in de stal neemt ook de concurrentie om de voerbak en stalverrijking af, wat de voeropname verbetert en gedragsproblemen zoals staartbijten helpt te voorkomen.

Praktische aanbevelingen

Het vergroten van de beschikbare ruimte door de hokgrootte te vergroten kan een efficiënte strategie zijn, maar vereist een aanzienlijke aanpassing van de huisvesting en de algemene bedrijfsstructuur. Een grotere beschikbare ruimte kan ook worden bereikt door het aantal varkens in elke conventionele stal te verminderen. Het optimale aantal dieren per hok en de resulterende beschikbare ruimte zijn afhankelijk van het aantal varkens per ronde, het aantal beschikbare hokken en de bedrijfseconomische situatie. De effecten op groei en welzijn nemen toe met een grotere beschikbare ruimte.

Ter referentie: onze studies hebben aangetoond dat het halveren van het aantal varkens per hok (van 0,7 naar 1,4 m² per varken) het welzijn van de varkens aanzienlijk verbetert. Dit blijkt uit een verlaging van de stresshormoonspiegel, een afname van de incidentie van hokvervuiling en een toename van het slachtgewicht van ongeveer 4,5 kg in vergelijking met de conventionele ruimte. Door de beschikbare ruimte verder te vergroten tot 2,1 m² per varken wordt niet alleen het welzijn van de varkens en het slachtgewicht verbeterd, maar ook werden de varkens in de stal niet bevuild en was er geen uitval door ziekte, staartbijten of andere gezondheidsproblemen (uit ons onderzoek bleek dat gemiddeld 7% van de varkens om een van deze redenen uit de conventionele stallen moest worden verwijderd, vergeleken met 0% in de stallen met de grootste beschikbare ruimte).

Figuur 1: Varkens in hokken met 0,7 of 2,1 m² per varken – op de eerste foto (0,7 m² per varken) kunnen veel varkens niet op de vaste vloer rusten. De toegang tot de voerbak wordt belemmerd doordat varkens ervoor liggen, en sommige varkens rusten op de roostervloer. De varkens zijn ook vuiler dan op de tweede foto (2,1 m² per varken).

Toepassing op de boerderij

Systeembenadering

Het verminderen van het aantal varkens per hok is eenvoudig te realiseren, hoewel dit wel betekent dat er per beschikbare oppervlakte op het bedrijf minder dieren naar de slacht worden gestuurd. Dit economische verlies kan echter deels worden gecompenseerd door een verbeterde groei en een hoger karkasgewicht, een lagere incidentie van ziekten, minder gedragsproblemen zoals staartbijten en een makkelijkere verzorging van de dieren (bijv. schonere hokken). Het aantal varkens per hok kan ook geleidelijk worden verminderd totdat een goede balans is bereikt tussen gezondheid, welzijn en bedrijfseconomische aspecten.

Het aantal varkens in een hok moet ook worden afgestemd op de rest van de managementstrategie. Minder vervuiling door een lagere bezettingsdichtheid kan bijvoorbeeld huisvesting op een gedeeltelijk roostervloer vereenvoudigen, waardoor de varkens over stro kunnen beschikken en comfortabeler kunnen rusten. Als de varkens echter alleen een energierijk dieet krijgen, kan de verhoogde voeropname als gevolg van een lager aantal varkens per hok leiden tot problemen zoals maagzweren (aangetoond in ons onderzoek). Het verstrekken van ruwvoer kan dit probleem eenvoudig voorkomen. Daarom wordt een systematische aanpak aanbevolen, waarbij rekening wordt gehouden met de beschikbare ruimte, de verrijkingsstrategie en het dieet.

MEER INFORMATIE

Verder lezen

[Review: Space allowance for growing pigs: animal welfare, performance and on-farm practicality](#)

[Effects of modulating space density via the number of pigs in a pen on feeder use and feeder access in the finishing period](#)

Over deze praktijk abstract en mEATquality

Uitgevers:

Aarhus University (AU), department of Animal and Veterinary Sciences (ANIVET), Blichers Alle 20, 8830 Tjele DK +45 8715 0000

<https://anivet.au.dk/en/>

Auteurs: Mathilde Coutant, Lene J. Pedersen

Beoordeling: Tatiana Kugeleva, Hans Spoolder, Bas Kemp and Brigitte de Bruijn
Vertaling: Brigitte de Bruijn, Tatiana Kugeleva

Contact: Mathilde Coutant, Blichers Alle 20, 8830, Tjele DK, +45 8715 0000
mathilde.coutant@anivet.au.dk

mEATquality: Het mEATquality-project streeft ernaar consumenten te voorzien van varkens- en kippenvlees van betere kwaliteit en dieren met een hoog welzijnsniveau door samen met boeren en ketenpartners wetenschappelijke kennis en praktische oplossingen te ontwikkelen.

Het mEATquality-project, een H2020-project, wordt gecoördineerd door Wageningen Research (Nederland) en bestaat uit een multidisciplinair team van 17 partnerorganisaties uit 7 EU-landen. Het project loopt van oktober 2021 tot maart 2026.

Projectwebsite: www.meatquality.eu/

Sociale media: Facebook, LinkedIn @mEATquality & X @mEATqualityEU

Projectpartners: Wageningen Research, Wageningen University, Aarhus University, Institute of Genetics and Animal Biotechnology of the Polish Academy of Sciences, Naturland e.V., CLITRAVI, Ecovalia, University of Salamanca, University of Cordoba, Centro Ricerche Produzioni Animali, Stazione Sperimentale per l'Industria delle Conserve Alimentari – Fondazione di Ricerca, Danish Technological Institute, Hubbard S.A.S., Poznań University of Life Sciences, Universitaet des Saarlandes, Marel Poultry B.V., Universitaet Rostock © 2025

Dit project heeft financiering ontvangen van het Horizon 2020-onderzoeks- en innovatieprogramma van de Europese Unie onder subsidieovereenkomst nr. 101000344. Deze praktijksummarizing geeft de standpunten van de auteur weer en weerspiegelt niet noodzakelijkerwijs de standpunten of het beleid van de Europese Commissie. Hoewel er alles aan is gedaan om de nauwkeurigheid en volledigheid van dit document te garanderen, is de Europese Commissie niet aansprakelijk voor eventuele fouten of omissies, hoe dan ook veroorzaakt.